

[Ministeren for offentlige arbejder]

den mildere sanktionsform, som en betinget rettighedsfortabelse indebærer. Derfor foreslår jeg i § 150, stk. 2, indført en adgang til betinget frakendelse af flycertifikater.

Med hensyn til frakendelse af certifikater er den gældende lovs ordlyd helt sammenfaldende med den tidligere færdselslovs. Dette har efter luftfartsmyndighedernes opfattelse haft til følge, at praksis på færdselslovsområdet har præget praksis på luftfartsområdet uden tilstrækkelig hensyntagen til luftfartens særlige forhold. Vi må herved tage i betragtning, at konsekvenserne af, at luftfartens færdselsregler tilsidesættes, kan blive endnu frygteligere end dem, vi kender fra vejene. Den foreslåede ændring af § 150, stk. 1, nr. 1, har til formål at råde bod herpå.

De her nævnte ændringer er dem, der i første række har motiveret ønsket om allerede nu på ny at foretage en ændring af lov om luftfart. Det er imidlertid fundet hensigtsmæssigt at benytte denne lejlighed til tillige at ændre en bestemmelse, hvis ordlyd har givet anledning til nogen tvivl. Det er derfor foreslået at ændre lovens § 71 således, at den hidtidige regel, hvorefter ejeren *eller* brugeren af et luftfartøj hæfter for visse afgifters betaling, afløses af en regel om, at ejeren og brugeren hæfter solidarisk.

Idet jeg i øvrigt henviser til forslaget og dets bemærkninger, skal jeg herved anmode om folketingets velvillige behandling af lovforslaget.

Glistrup (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om partiernes udpegning af deltagere i skatteyderbetalte rejser.

(Beslutningsforslag nr. B 10).

Jeg skal i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til justitsministeren, socialministeren og undervisningsministeren:

Forespørgsel [om den stigende vold i samfundet] af Bjørn Elmquist (V) m. fl.

(Forespørgsel nr. 6. Anmeldt 27/11 79).

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om indfødsrets meddelelse.

(Lovforslag nr. L 23. Fremsat 15/11 79. Første behandling 21/11 79. Betænkning 22/11 79. Anden behandling 28/11 79.

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 113 stemmer.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om forberedelse af overenskomstssituationen 1981. (Mangepartsforhandlinger).

[Af Glistrup (FP) og Askjær Jørgensen (FP)].
(Lovforslag nr. L 19. Fremsat 12/11 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Arbejdsministeren (Svend Auken):**

Det forslag, vi har til behandling i dag, ligner til forveksling forslag, fremskridtspartiet ved mange tidligere lejligheder har fremsat. Da jeg og andre medlemmer af tidligere regeringer også har udtalt sig om dette forslag ved mange tidligere lejligheder, skal jeg nøjes med at henviser til de grunde, vi tidligere har anført for, at dette ikke var noget for-

[Arbejdsministeren]

nuftigt forslag, og sige, at det fortsat er regeringens opfattelse, at det ikke er et fornuftigt forslag.

Aage Andersen (S):

Hvis man skulle tvinges til at sige noget positivt vedrørende behandlingen af dette lovforslag, så måtte det blive, at det denne gang er kommet til behandling på et så tidligt tidspunkt, at der ingen problemer skulle være med at få det forkastet i denne samling.

Der kan fremføres mange gode grunde til at tage afstand fra dette meget teoretiske lovforslag, der nok i praksis ville vise sig aldeles uanvendeligt. Bl. a. ville denne fremgangsmåde være et klart brud på den hidtidige parlamentariske praksis, hvorefter det er regeringen, der i givne situationer drøfter forholdene med organisationerne og derefter fremlægger sine forslag i folketinget. I den helt aktuelle situation ville den foreslåede arbejdsgruppe, studiekreds, om man vil, i øvrigt komme til at virke som den noksom bekendte hund i et spil kegler, hvilket i sig selv skulle være mere end nok til at afvise forslaget. I øvrigt ville spredningen af opfattelserne i en sådan sammensat arbejdsgruppe være så stor, at det hele ville ende i alenlange diskussioner uden mulighed for at nå noget som helst resultat.

Den fornødne tillid de mange parter imellem ville helt enkelt være umulig at etablere. Den første tanke, der i den forbindelse meldte sig hos mig, var, hvordan fremskridtspartiets og de offentligt ansattes repræsentanter i denne arbejdsgruppe overhovedet skulle kunne komme på talefod med hinanden. Denne bekymring kunne man imidlertid have sparet sig, for ved nærmere læsning af forslaget konstaterer man nemlig, at forslagsstillerne slet ikke har tænkt på de organisationer, der repræsenterer og ene har forhandlingsretten for ca. 300.000 offentligt ansatte. Jeg tænker her på TFU, Tjenestemændenes Fællesudvalg. Jeg tænker på Forbundet for offentligt ansatte m. fl. organisationer. Når disse grupper ikke er tænkt repræsenteret, er det nok i lige grad en konsekvens af forslagsstillernes manglende indsigt i arbejdsmarkedsforhold og af deres velkendte negative indstilling til de offentligt ansatte.

Når man tænker på, hvilket kompliceret netværk af detaljer en overenskomst, eksem-

pelvis mellem finansministeriet og tjenestemændene, består af, og så må konstatere, at fremskridtspartiet i forslaget forestiller sig, at en sådan aftale kan forberedes, måske endda etableres, uden at de implicerede parter overhovedet involveres, ja, så må man tage sig til hovedet og spørge sig selv, under hvilke omstændigheder dette mærkværdige forslag, som jeg på socialdemokratiets vegne skal afvise, er kommet til verden.

Enggaard (V):

Dette forslag er jo i det væsentlige en genfremsættelse af det forslag, som blev fremsat den 8. maj 1979. Jeg skal derfor på venstres vegne i det væsentlige holde mig til de bemærkninger, som ved den lejlighed blev fremsat.

I venstre finder vi, at det bør være parterne på arbejdsmarkedet, der løser spørgsmålet om nye aftaler. Det vil være forkert på forhånd at give offentligheden og parterne det indtryk, at man fra lovgivningsmagts side har indstillet sig på, at de ikke selv kan løse denne opgave. Jeg er bange for, at et forslag som det, vi taler om her, kan bidrage til på forhånd at fratage parterne opfattelsen af, at de både kan og selv bør løse en sådan opgave.

Jeg har bemærket mig i forslagets bemærkninger, at fremskridtspartiet har givet en bedømmelse af, hvilke partier der er varige partidannelser i Danmark. Jeg benytter lejligheden til at udtrykke glæde over, at venstre er en af de varige partidannelser efter fremskridtspartiets opfattelse.

Venstre kan ikke støtte det foreliggende forslag.

Grethe Fenger Møller (KF):

Fremskridtspartiet har begrundet sin genfremsættelse af dette forslag med, at det er muligt, at folketinget bliver nødt til at gribe ind i overenskomstforhandlingerne i 1981, og at det så vil være rimeligt at give folketinget tid og ro til at forberede dette arbejde. Man kunne næsten fristes til at citere Storm P., at det er svært at spå om fremtiden, og der er formentlig ingen, der for øjeblikket ved, om det vil være nødvendigt at gribe ind i overenskomstforhandlingerne i 1981. Det konservative folkeparti håber det ikke. Vi beklager, at det har været nødvendigt for folketinget at

[Grethe Fenger Møller]

gribe ind i en række overenskomstssituationer, men vi ønsker ikke at medvirke til at afskaffe princippet om, at det er arbejdsmarkedets parter, der selv forhandler sine overenskomster, og at de gange, folketinget har grebet ind, har det haft karakter af en undtagelse.

Hvis fremskridtspartiets forslag blev vedtaget, ville det efter vores opfattelse indebære, at der ville ske en statslig fastsættelse af overenskomsterne. Ganske vist anvender man i forslaget udtrykket »forberedelse af overenskomstssituationen 1981«, men der er for mig ingen tvivl om, at hvis der sidder en arbejdsgruppe med den sammensætning og det kommissorium, som fremskridtspartiet har foreslået, så vil det i praksis være således, at denne arbejdsgruppe ligesom vil komme til at lægge op til, hvad der skal være gældende ved overenskomstforhandlingerne.

Derudover mener vi ikke fra konservativ side, at en arbejdsgruppe bestående af 37 personer og med den brede sammensætning, som det er foreslået, er egnet til at forberede eller forhandle overenskomstssituationen.

Vi mener som sagt, at det skal være arbejdsmarkedets parter, der selv forhandler, men vi ser også meget gerne fra konservativ side, således som vi har foreslået det tidligere, at der oprettes et kontaktorgan mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter. De trepartsdrøftelser, som statsministeren havde i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i foråret, kunne være blevet til noget. Det blev de ikke, fordi man ikke ønskede, at der skulle finde realitetsdrøftelser sted.

Fra vores side kan jeg sige, at hvis regeringen skulle ønske at følge et sådant forslag op om et kontaktorgan, så vil vi fra konservativ side støtte dette. Vi kan derimod ikke støtte det af fremskridtspartiets fremsatte lovforslag.

Nymann (FP):

Med baggrund i hele den lønudvikling, der har været i de sidste år, mener fremskridtspartiet, at vi må se på en eller anden måde at bringe orden i det, så både lønmodtagere og arbejdsgivere kan få et ståsted, for som det er gået hidtil, føler man, at det har vaklet fra det ene til det andet. I de senere år har regeringen grebet ind, men man må altså konstatere, at det ikke har hjulpet – man kan vel sige: tværtimod. Man må konstatere, at

uroen på arbejdspladserne og utilfredsheden i erhvervslivet har været stadig stigende, siden regeringen har taget sig af lønudviklingen her i landet.

Der er ingen tvivl om, at hvis ikke der bliver bragt orden på dette felt, så vil det blive værre og værre fremover. Derfor har fremskridtspartiet foreslået, at vi nedsætter en gruppe af en sådan størrelse, at repræsentanter for arbejdsmarkedets organisationer, erhvervslivet, regeringen, alle, der måtte have indflydelse eller måtte drage fordel af det, skulle have sæde i denne forsamling, sådan at man kunne komme frem til et eller andet rimeligt ståsted for lønniveauet her i landet.

Det må være rimeligt, at sådanne bestemmelser tages, sådan at flertallet i dette land, som er fuldstændig afhængigt af disse aftaler, har mulighed for at disponere lidt for fremtiden, men navnlig sådan, at erhvervslivet kan planlægge på længere sigt. Som det har været indtil nu, må man ændre prisfastsættelsen, hver gang der sker et eller andet med hensyn til beskatning eller lønhævning eller andre ting, og derfor har det ikke været muligt på længere sigt at lave nogen aftaler, som var effektive til at disponere ud fra. Derfor er jeg sikker på, at den måde, hvorpå lønningerne har været fastsat her i landet, har været med til at sinke og tilbageholde den udvikling, som skulle ske i erhvervslivet. Det har næsten været med til at sinke og forhale og undergrave beskæftigelsen, hvilket er baggrunden for den uheldige situation, vi står i i dag.

Vi mener, at regeringen må have en central plads i denne gruppe, for vi har konstateret, at det ikke hjælper, at man aftaler en bestemt løn, for så snart lønnen er fastsat, begynder regeringen at regulere i den med skatter, afgifter, moms og andre ting, hvilket undergraver de aftaler, der er lavet, og så begynder man forfra igen. For at få stabilitet i de lønforhandlinger, der er, sådan at både landets konkurrenceevne og fordelingen over hele lønmodtagerskalaen bliver rimelig, bliver vi nødt til at lave et sådant udvalg, således at befolkningen i nogen grad ved, hvordan dens fremtidige lønudvikling bliver. Som det har været indtil nu, har man vaklet fra den ene side til den anden.

Derfor må man konstatere, at ved at regeringen har påtaget sig ledelsen af lønfastsættelsen her i landet, er det faktisk blevet ringe-

[Nymann]

re og ringere, og derfor mener vi, at vi må gøre noget andet, for ellers går det helt galt. Jeg tror, vi kan sige det så stærkt, at den situation, som vi står i i dag, og den devaluering, vi lige har foretaget, er en direkte udløber af det elendige forhandlingssystem, vi har haft i dette land, og navnlig de resultater, der er kommet ud af det.

Bolvig (RV):

Som repræsentant for en ikke-varig parti-gruppering håber jeg ikke, jeg chokerer hr. Glistrup for meget, når jeg erklærer mig enig med forslagsstillerne i, at vort hidtidige aftalesystem er brudt sammen, og at vi bør forhandle os frem til et nyt system, hvor samfundets repræsentanter på et langt tidligere tidspunkt inddrages i forhandlingerne. Den herlige frie forhandlingsret eksisterer ikke, og det er en illusion at tro det og foregøgle sig det.

Jeg er derimod ikke enig med fremskridtspartiet i den foreslåede fremgangsmåde og vil gerne henvise til mine udtalelser, sidst vi drøftede det fremsatte lovforslag.

Brusvang (CD):

På centrum-demokraternes vegne har jeg blot følgende at fremføre: der er jo, som sagt af tidligere ordførere, tale om et forslag, som vi tidligere har haft til behandling. De synspunkter, vi gjorde gældende dengang, er stadig væk vore synspunkter, det vil sige, at vi står temmelig reserveret over for det fremsatte forslag.

Kurt Hansen (VS):

Fremskridtspartiet forsøger på alle måder at konkurrere med socialdemokraterne om, hvem der mest effektivt kan lave stop for indgåelse af overenskomster i dette land. Man blødgør sine forslag fra fremskridtspartiets side, måske i et håb om, at der kan blive bare et minimum af opbakning af dem herinde. Man er jo gået bort fra det pavevalgssystem, som var indbygget i de forslag, der tidligere har været fremsat fra fremskridtspartiet om løsning af overenskomstsituationer, det pavevalgssystem, hvor folk skulle bures inde, hvor denne arbejdsgruppe skulle bures inde, og først i det øjeblik de var enige, kunne de komme ud. Det er man tilsyneladende gået bort fra.

Men det er klart, at fremskridtspartiet ikke er så geniale til at klare sådanne situationer, som socialdemokraterne er det, altså der bliver ikke noget med at skulle gribe ind i overenskomstsituationen i 1981 med dette forslag, for det har socialdemokraterne klaret med den sociale kontrakt. Det gælder både 1981 og 1983. I er langt bagefter i forhold til, hvad socialdemokraterne kan præstere, når det gælder om at sætte forhandlingsretten ud af kraft, så fremskridtspartiet er snæversynet. I skulle tage og kigge på...

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Ikke direkte tiltale!

Kurt Hansen (VS):

Det er min opfattelse, at man i fremskridtspartiet ikke ser helt klart, ikke så klart som socialdemokraterne gør det, når det gælder om at gribe ind.

Socialdemokraterne har faktisk formået at komme så langt i undergravelsen af overenskomsterne, at enhver lov om lønfastsættelse, der bliver vedtaget i dette folketing, bliver gjort til en overenskomst. Og hvordan det? Jo, på den ganske enkle måde, at når man laver en lov herinde, bl. a. den stoplov, som gælder i øjeblikket, så er det ulovligt at strejke. Det er direkte fastslået i et svar. Aktioner i den periode, hvor stoploven gælder, savner et lovligt formål. Og hvad så, hvis man strejker alligevel? Hvad så, hvis man foretager sig noget, der savner et lovligt formål? Ja, så er det overenskomstsstridigt. Pokkers til kortslutning at lave. Det vil sige, at alle love, der spiller ind i forhold til lønfastsættelsen, bliver gjort til en overenskomst, så socialdemokraterne har stort set klart banet vejen for, at overenskomstsystemet er sat ud af kraft her i landet.

Poul H. Møller (KrF):

Kristeligt folkeparti mener, at der i dette forslag røres ved noget fundamentalt, nemlig den frie forhandlingsret mellem arbejdsparterne. Der er jo i forslaget taget højde for, at folketinget muligt skal klare overenskomstaf-talerne i 1981 og muligvis yderligere de næste overenskomster. Det er rigtigt, at folketinget i de senere år har set sig nødsaget til at ophøje et mæglingforslag til lov, men der var jo forud gået nogle forhandlinger mellem

[Poul H. Møller]

arbejdsparterne og fremsat et mæglingforslag, som en eller måske ingen af parterne var tilfredse med og kunne godtage.

Det er ikke for mig i dag umiddelbart indlysende, hvad en sådan arbejdsgruppes kommissorium skulle være, men muligt tangerer dette kristeligt folkepartis Økoplan Q fra 1976, hvori vi bl. a. foreslog oprettelsen af et indkomstaftaleråd, bestående af arbejdsmarkedets parter, regeringen og Nationalbanken, der forud for overenskomstforhandlingerne skulle sætte sig sammen og beregne, hvor store realindkomststigninger der nu var mulighed for at give under hensyn til beskæftigelse, betalingsbalance m. v. Man skulle altså fastlægge et loft, en ramme, en procent, hvad man vil, inden for hvilken parterne så kunne forhandle, men disse forhandlinger skulle naturligvis helt overlades til arbejdsmarkedets parter, og det er jo en lidt anden sag.

I dag ved vi endnu ikke ret meget om regeringens langsigtede politik, men det er jo allerede antydnet, at den vil strække sig ud over den indeværende overenskomstperiode, og så vil den foreslåede arbejdsgruppe formentlig heller ikke komme i arbejde i 1981.

Kristeligt folkeparti må principielt fastholde den frie forhandlingsret, og vi må afvise dette lovforslag.

Mølgaard (DR):

Retsforbundet finder såmænd ikke dette forslag om indgreb i overenskomster dårligere end de forslag om indgreb i arbejdsmarkedets forhold, som vekslende regeringer igen og igen har fremsat i dette ting og – gud bedre det – fået vedtaget og det med tilslutning fra hovedparten af de partier, der her i dag har slået syv kors for sig med hensyn til støt- te til dette forslag.

Retsforbundet håber på og vil med alle midler arbejde for, at den bastante afvisning fra praktisk taget alle sider her i dag, som jo også begrundes med principielle ønsker om at overlade arbejdsmarkedets forhold til arbejdsmarkedets parter, også bliver flertallets praktiske politik i dette folketing. Vi vil prøve at holde de partier, der her afviser lovforslaget af principielle grunde, fast på deres principper.

Vi vil så i øvrigt afvise dette forslag. At det ikke er dårligere end andre indgrebsforslag, der er blevet vedtaget, gør det absolut

ikke godt. Retsforbundet afviser i det hele taget den filosofi, at tvangsindkomstpolitikken er nødvendig, ja overhovedet gavnlig – tværtimod, viser alle erfaringer. En bedre forberedelse af indgreb med statsstyring af anliggende, som private, herunder frie organisationer, suverænt burde kunne bestemme over, det er absolut ikke vejen frem.

Det kan da også undre, at fremskridtspartiet mener det, men friheden for private skal åbenbart ikke gælde lønområdet, kun pris- og avanceområdet ifølge fremskridtspartiet. Det er en dårlig filosofi. Man vil stabilitet og det på et helt forkert plan, med tryghed med hensyn til lønninger, men i øvrigt frihed for erhvervslivet, også dets monopoler. Robin Hoods politik er vendt på hovedet af fremskridtspartiet og derpå gjort til partiets politik.

Glistrup (FP):

Hr. Mølgaard havde aldeles uret, når han nu lige her tror, at dette forslag har noget som helst at gøre med brud på frihedstanker eller med, hvordan man skal tvangsløvgive på arbejdsmarkedet, og hvad det ellers var, der brugtes af udtryk. Det er simpelt hen blot et udtryk for det, der er så umådelig svært at få forklaret denne forsamling, nemlig at når man skal gøre et stykke arbejde, så skal man gerne gøre et ordentligt stykke arbejde. Derfor skal man sørge for, at tingene er forberedt på en behørig måde, så man er indstillet på alle de eventualiteter, der kan indtræde, i stedet for, som vi er blevet det i 1975, 1977 og 1979, simpelt hen at blive taget på sengen. Det er det eneste, der ligger i forslaget.

Medens retsforbundet altså ikke havde fået fat i kernen i det, så var socialdemokratiets udgangspunkt et udgangspunkt, der faktisk ramte noget af det væsentlige, nemlig at forslaget ville ændre den hidtidige praksis. Det er rigtigt, det er da derfor, man fremsætter forslag her i folketinget, nemlig fordi man mener, at den hidtidige praksis ikke har været tilfredsstillende, og man derfor gerne vil bidrage til at gøre tingene noget mere fornuftige.

Den praksis, som socialdemokratiets ordfører var så glad for, var jo, at det var regeringen som sådan, der førte drøftelserne med de forskellige organisationer på arbejdsmar-

[Glistrup]

kedet. Men vi må bare gøre os klart, at regeringen som sådan ikke har den afgørende indflydelse i disse sager, det er folketetinget, der har det. Derfor er det en forflygtigelse af folketingets meget vigtige opgave, hvis folketetinget skal sættes ind på dette område, at det ikke får den direkte kontakt med de organisationer, som vi i fremskridtspartiet tillægger en vægt, der nogenlunde svarer til det, som den socialdemokratiske ordfører gav udtryk for. Nu er det altså kun en meget begrænset del af folketetinget, nemlig det til enhver tid værende regeringsparti, som har mulighederne, efter den praksis, som forslaget vil afskaffe, for at kontakte organisationerne.

Når så man fra den socialdemokratiske ordførers side – og i øvrigt helt på linje hermed fru Grethe Fenger Møller – fortsatte med, at det måtte da føre til endeløse diskussioner med en så stor forsamling som 37 medlemmer med vidt forskellige udgangspunkter, ja, så er der dertil at sige, at 37 trods alt ikke er mere end $\frac{1}{5}$ af dem, der forhandler i denne sal, og her lykkes det dog trods alt at nå frem til nogle resultater fra tid til anden, og der er også forskellige opfattelser i denne sal. Når man skal løse de afgørende problemer, så må man sørge for, at man får inddraget i drøftelserne alle dem, som repræsenterer de forskellige synspunkter i samfundet, så man kan nå frem til et resultat.

Når man sådan nærmest i den socialdemokratiske ordførers tale øjnede en fare for, at voldsoptrappingen i Danmark skulle blive yderligere forstærket, hvis fremskridtspartiets medlemmer og FTFs repræsentanter kom i lokale sammen, så kan jeg sige, at det bliver i hvert fald ikke fra vor side, at vi kommer til at bidrage til denne styrkelse af kriminalstatistikken. Vi er indstillet på som altid at forhandle og se at få ført drøftelser, lytte til den anden parts standpunkter og håbe på, at man så også vil lytte til vore standpunkter.

Det er da med vilje, at vi for ikke at gøre forsamlingen meget større end de 37 ikke har medtaget de organisationer, som særlig stod ordførerens hjerte nær, nemlig TFU og Forbundet af offentligt ansatte, men i stedet for har sagt, at det må være FTF, der udpeger repræsentanterne for den gruppe, der er tale om her. Og så er det da muligt, at FTF vil tage en eller flere af sine tre repræsentanter

fra de organisationer, som man fra socialdemokratiets side mente skulle med.

Når man videre anførte, at de implicerede parter overhovedet ikke skulle blive involveret i det, så er dette dog trods alt et fremskridt, sammenlignet med den måde, hvorpå man har opført sig i årene 1975, 1977 og 1979, hvor de implicerede parter netop totalt er blevet udelukket i den hektiske slutfase, som jo er foregået i folketetinget og i arbejdsmarkedsudvalget med sene nattetimeforhandlinger.

Hr. Enggaard og hans partnere i det tokløver, der er tilbage i dansk politik, havde en anden frygt, nemlig at det, der nu blev tale om, det var, at parterne blev mismodige og opdagede, at der måske slet ikke var nogen alvor i, at de selv kunne føre forhandlingerne, når man begyndte at lægge tingene sådan til rette fra folketingets side, som dette forslag er udtryk for. Der tror jeg nu nok, at hr. Enggaard og hans partnerske underkender ganske og aldeles det, som man kan finde ud af i LO og andre steder. Jeg tror, man har opdaget, at der kan være en risiko for, at folketetinget begynder at blande sig i overenskomstforhandlinger – hvad enten man så dækker over det ved at kalde det sociale kontrakter eller indkomststop, eller hvad man nu kalder det for – og derfor tror jeg sådan set ikke, man vil blive så forskrækket, at man aldeles går fra koncepterne, hvis folketetinget eventuelt gik hen og vedtog et forslag som det foreliggende.

Hr. Poul H. Møller spurgte, hvad kommissoriet vil være for disse 37 medlemmer. Jeg synes i og for sig, det er udtrykt ganske klart i selve forslaget, men man kan da selvfølgelig godt sige det med andre ord. Der er to problemstillinger, som maser sig på. Man kan kalde det den mikroarbejdsmarkedsmæssige og den makroarbejdsmarkedsmæssige.

Mikroproblemet er, at fordi vi faktisk ikke har haft egentlige overenskomster igennem en meget lang årrække, er vi kommet i den situation, at der er sket utallige ting ude på arbejdsmarkedet – hvad enten det er ændrede sociale, kønsmæssige, fordelingsmæssige forhold, EDB-automationens rykken frem, forholdet mellem normal- og minimallønne eller lignende problemer – som faktisk trænger til en kulegravning, men som bare bliver skubbet væk, når vi har disse hektiske marts-april-forhandlinger herinde i de ulige

[Glistrup]

årstal i folketinget, hvor der simpelt hen ikke er tid til at nå til bunds i de problemer. Jo længere tid der går uden normale overenskomstforhandlinger, jo mere ophober der sig i et dynamisk samfund problemer af den art, som trænger til en alsidig og bred diskussion.

Hvad angår det mere makroagtige, så er det, at man fortsætter i de gamle travere fra septemberforliget i 1899, med hensyn til hvordan man forhandler løn- og arbejdsvilkår, nok noget, der kan trænge til en indgående analyse. Den analyse, vi fra fremskridtspartiets side er mest interesseret i, har vi antydet i forslaget § 1, stk. 2. Man bør ganske givet inddrage, at i prisen på arbejdskraft – altså det, som arbejdsgiveren skal betale – indgår som den største enkeltbestanddel efterhånden i mange arbejdsforhold skattefaktoren. Derfor er der al mulig grund til at inddrage det og i det hele taget få et arbejdsmateriale belyst igennem denne alsidigt sammensatte studiekreds, om man vil.

Jeg skal benytte de sidste sekunder af min tale tid til at sige, at hr. Enggaard og hr. Bollmann havde uret, når de opfattede det på den måde, at fremskridtspartiet med bemærkningerne til § 3 havde forsøgt at gøre os til dommer over den splid, der opstod i venstre i 1905 med hensyn til, om den ene eller den anden af de to forgreninger, som udspaltede sig ved denne lejlighed, skulle være varige partigrupperinger. Med udtrykket »varige partigrupperinger« henviser vi ikke, som de to venstrepartier troede i deres indlæg, til § 3, 2. punktum, i forslaget, men derimod til § 3, 1. punktum. Det er ikke meningen med dette at putte peber ned i sår, selv om disse sår efterhånden er 75 år gamle.

(Kort bemærkning).

Mølgaard (DR):

Jeg kan fuldt ud anerkende, at hr. Glistrup går ind for en god forberedelse, men én god forberedelse er kun en god ting, hvis det er i det godes tjeneste. Ellers må jeg nok sige, at god forberedelse godt kan være af det dårlige. Der er tale om overenskomstindgreb. Der er tale om tvungen voldgift, som dette lands økonomiminister ganske præcist har placeret som noget, der rummer tvang, vold og gift. Og når det drejer sig om tvang, vold og gift samt tyveri fra lønmodtagere, så foretrækker

jeg manglende forberedelse fremfor en god forberedelse.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Den gode forberedelse skulle ske i den sags tjeneste, at vi fik oplysninger og en belysning af tingene, at folk talte sig nærmere til hinanden i stedet for at tale sig fjernere fra hinanden. Vi betragter det altså i fremskridtspartiet som en god sag, at man får tingene på så ømtålelige og vigtige områder virkelig belyst og de faktiske forhold oplyst og gennemgået og gennemanalyseret. Der står ikke noget som helst i dette forslag hverken om tvang, vold eller gift. Selv om retsforbundets ordfører ved tre lejligheder har hævdet det, så står det der faktisk ikke.

Nymann (FP):

Vi fra fremskridtspartiet har ment, at de lønfastsættelser, vi har set regeringen lave, har været i overmåde nær tilknytning til LO. Det er, ligesom man fornemmer, at det gamle venskab, der har været mellem regeringen og LO, er blevet varmere og varmere gennem årene. Man har fået den fornemmelse, at de aftaler, der er indgået parterne imellem, faktisk kun har været skinaftaler, for når aftalerne var færdige, er regeringen gået sammen med sine gode gamle venner i LO og har sagt: hvordan skal vi nu kringle den her? Der er altid blevet et resultat ud af det. Ikke lige tilfredsstillende for alle, men trods alt er det sket, sådan at nu er landet næsten bankerot.

Vi kan ikke låne mere, uden at der er problemer, og nu er vi gået så vidt, at vi devaluerer. Hvem bærer skylden for det? Er det regeringen? Eller er det LO? Eller er regeringen og LO de samme? Det er, ligesom man fornemmer – og det er sørgeligt, når man sidder i et folketing – at de store, stærke organisationer dirigerer regeringen. Det er, ligesom LOs ønsker går igennem, uanset om der er muligheder eller økonomisk baggrund herfor. Derfor står vi i den situation, vi har i dag. Vi har lige devalueret. Ja men hjælper det så noget? Nej . . .

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

[Anden næstformand]

Det omfattes altså ikke af lovforslaget. Der står ikke noget om devaluering i lovforslaget.

Nymann (FP):

Nej, men det er lige sket. Det må være sådan, at når lønninger skal aftales, så må der være rimelig økonomisk baggrund for at opfylde ønskerne. Vi ser hver gang, at regeringen er gået ud over grænsen for det mulige, og derfor står vi med det, der er sket i nat.

Derfor tror jeg, det er absolut nødvendigt, vi sørger for at få koordineret disse lønforhandlinger med et udvalg, der ligesom har større respekt for de baggrunde, der skal handles ud fra, det, erhvervslivet kan producere, og det, vi har økonomisk baggrund for. Jeg er sikker på, at vi må se at få dette udvalg etableret på en eller anden måde, for ellers løber hele lønudviklingen i Danmark grassat.

Aage Andersen (S):

Jeg vil gerne kort sige til hr. Glistrup, at han måske havde misforstået mig en lille smule. Da jeg talte om de manglende muligheder for i en sådan sammensat arbejdsgruppe at nå til enighed, lagde jeg megen vægt på den manglende tillid, der ville herske i en sådan gruppe – mellem nogle af repræsentanterne i al fald. Det er min opfattelse, at hvis forhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter og regering og andre instanser skal lykkes, må der være et vist minimum af tillid. Det, jeg forudså, var, at den tillid i al fald ikke ville eksistere mellem de offentligt ansatte og hr. Glistrup og hans parti.

Jeg vil gerne pege på én ting til, som vel også siger noget om, i hvilket omfang fremskridtpartiet har sat sig ind i arbejdsmarkedets forholdene. Hr. Glistrup siger her, at Forbundet for offentligt ansatte kunne blive repræsenteret i denne arbejdsgruppe ved en repræsentant fra FTF. Jeg gør opmærksom på, at Forbundet for offentligt ansatte ikke er medlem af FTF. Det gælder også store dele af TFUs medlemskreds.

Glistrup (FP):

Den af hr. Aage Andersen her nævnte omstændighed hindrer da ikke FTF i at udpege et af sine tre medlemmer fra Forbundet for

offentligt ansatte. Det, vi alle sammen virker for, er jo, at vi får en så grundig og saglig og korrekt behandling af disse ting som muligt.

Hr. Aage Andersen kritiserede selv i sit første indlæg, at der var 37 medlemmer, og mente, at det var rigeligt mange. Når man gerne vil holde tallet så nogenlunde nede, kan det altså ikke nytte noget at tro, at man kan få hvem som helst til at udpege medlemmer til dette organ. Det er bedre at tage en stor organisation som FTF og sige, at den udpeger tre medlemmer. Om den så tager ét fra Forbundet for offentligt ansatte, det må den da selv om.

Hr. Aage Andersen taler igen om manglende tillid mellem fremskridtpartiet og de offentligt ansatte. Det ville være særdeles udemokratisk, hvis der var manglende tillid dér. Fremskridtpartiet vil i hvert tilfælde fuldt ud have tillid til, at de, der kommer fra FTF, f. eks. de tre medlemmer, fremfører deres synspunkter. Det vil vi lytte til, og vi går ud fra, at FTFs repræsentanter med den samme tillid vil lytte til, hvad der siges fra fremskridtpartiets side. Vi får slået dette land i stykker, hvis man ikke kan høre på hinanden og tillidsfuldt forsøge at sætte sig ind i hinandens argumenter, men bare møder med en sådan hadindstilling, som det skinnede igennem at hr. Aage Andersen forventede der ville være fra de offentligt ansatte over for fremskridtpartiet, der kun har villet de offentligt ansatte det godt og i alt sit virke har gjort det yderste for, at de offentligt ansatte ikke kommer til at save den gren over, som vi alle sammen sidder på. Det er aldrig de offentligt ansatte, fremskridtpartiet har kritiseret; det er derimod den lovgivning, der ligger bagved, og som vi forsøger at ændre.

Hr. Aage Andersen troede, det var svært at nå til enighed i et sådant udvalg. Det vil i og for sig heller ikke være afgørende, om man ikke kunne nå til enighed. Det afgørende er, at man får gennemanalyseret problemerne, og at man får opstillet et bedre forberedt forhandlingsgrundlag end det, vi desværre har måttet arbejde på i de forløbne år. Derfor kan jeg stadig ikke se, at hr. Aage Andersens indvendinger mod lovforslaget er af vægt.

(Kort bemærkning).

Aage Andersen (S):

[Aage Andersen]

Jeg skal kun gentage, hvad jeg sagde før. Forbundet for offentligt ansatte og dets over 100.000 medlemmer er ikke medlemmer af FTF og kan som følge deraf ikke repræsenteres af FTF.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
 vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

[Af Arne Melchior (CD) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 9. Fremsat 9/11 79).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for kulturelle anliggender (Niels Matthiasen):

Centrum-demokraternes forslag til lov om ændring af radioloven af 1973 er i alt væsentligt en uændret genfremsættelse af det radiolovforslag, som var til første behandling her i tinget den 7. marts i år. Jeg skal derfor ikke gentage de bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, som jeg fremsatte i marts. De indvendinger, jeg dengang havde imod centrum-demokraternes radiolovforslag, har samme gyldighed i dag.

Forslaget er stort set uændret, men de almindelige bemærkninger indeholder dog en uddybning af, hvad der efter centrum-demokraternes opfattelse er udslag af uklarhed i den gældende radiolovs krav til Danmarks Radio om alsidighed i programudbudet. Da forståelsen af alsidighedsbegrebet i radioloven er et hovedpunkt for centrum-demokra-

terne, vil jeg gerne knytte nogle bemærkninger til den gældende ordning.

Den centrale bestemmelse findes i radiolovens § 7, stk. 1, som har følgende ordlyd:

»Danmarks Radio har til opgave at udsende radiofoni og fjernsynsprogrammer, som omfatter nyhedsformidling, oplysning, underholdning og kunst, og som er bestemt til modtagelse af almenheden her i landet. Ved programlægningen skal der lægges afgørende vægt på hensynet til informations- og yttringsfriheden, og der skal i programudbudet tilstræbes den størst mulige alsidighed.«

I bemærkningerne står, at det alsidighedskrav, der stilles, ikke kan forlanges opfyldt for den enkelte udsendelse, men at kravet gælder det samlede udbud af udsendelser. Der står yderligere i bemærkningerne, at man ved bestemmelsens affattelse har søgt at gøre det klart, at alle synspunkter og holdninger bør kunne komme til orde i Danmarks Radios udsendelser.

Med henvisning til den praksis, der havde udviklet sig omkring den tidligere radiolovs krav om alsidighed i udsendelserne, blev den nugældende formulering af § 7, stk. 1, tiltrådt af kulturudvalget og vedtaget af tinget.

Radiorådet har i sine almindelige retningslinjer for programvirksomheden i Danmarks Radio fra 1977 gentaget disse krav og understreget, at man ved alsidighed skal forstå både en forpligtelse til at lade minoriteterne komme til orde med synspunkter og holdninger og et krav om, at særinteresser ikke dyrkes ensidigt på bekostning af almenhedens synspunkter og holdninger.

Radiolovens bestemmelser savner ikke noget i tydelighed og klarhed, og det er derfor uden bund i virkeligheden, når centrum-demokraterne påstår, at uklarhed i loven gør det umuligt for radiorådet at opfylde sin tilsynspligt.

Efter min opfattelse er det en farlig vej at betræde, hvis man i loven pinder ud i den mindste detalje, hvad Danmarks Radio må og ikke må i sin programvirksomhed. Hver særregel vil gøre det vanskeligere at anlægge en helhedsvurdering. Loven giver den mindretalsbeskyttelse, som betyder, at informationsfrihed og yttringsfrihed ikke kun bliver tomme ord.

Min mening om lovforslaget har ikke ændret sig siden marts, og jeg kan derfor fortsat ikke tilslutte mig centrum-demokraternes for-